

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 224g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 134¹² alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136/2024

(starea de ebrietate survenită în urma consumului de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare)

CHIȘINĂU
11 decembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dnei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 octombrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 11 decembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare” din articolul 134¹² alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136/2024, ridicată de dl avocat Ilie Gîlca, în interesele dlui Nicolae Cujba, în dosarul nr. 1a-805/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dnii Ion Bulhac, Vitalie Pîslariuc și dna Natalia Mămăligă, judecători de la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele cauzei penale

3. Pe rolul Curții de Apel Centru se află cauza penală de acuzare a dlui Nicolae Cujba de comiterea infracțiunii prevăzute de articolele 264¹ alin. (4) (*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe*) din Codul penal.

4. În procesul de examinare a cauzei, dl avocat Ilie Gîlca a ridicat, în interesele dlui Nicolae Cujba, excepția de neconstituționalitate a textului „starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau de alte substanțe cu efecte similare” din articolul 134¹² alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136/2024.

5. Printr-o încheiere din 7 octombrie 2025, completul de judecată a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„ (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 134¹² Starea de ebrietate

(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

[...]”

[în redactarea anterioară Legii nr. 136 din 6 iunie 2024]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia afirmă că textul „starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau de alte substanțe cu efecte similare” din norma contestată nu respectă exigențele calității legii, întrucât legislatorul nu a adoptat un cadru normativ care ar stabili că sensul textului respectiv este atât prezența în probele biologice a substanțelor psihoactive, cât și că acestea sunt în măsură să afecteze capacitatea persoanei de a conduce mijlocul de transport. Autorul sesizării susține că această omisiune creează incertitudine și generează abuzuri la încadrarea juridică a acțiunilor celor care comit astfel de fapte.

9. În opinia autorului sesizării, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 20, 22, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor – în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit actului de sesizare, textul „starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau de alte substanțe cu efecte similare” din articolul 134¹² alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136/2024, sub aspectul omisiunii legislatorului de a stabili că sub incidența textului contestat intră atât prezența în probele biologice a substanțelor psihoactive, cât și că respectivele substanțe sunt în măsură să afecteze capacitatea persoanei de a conduce mijlocul de transport.

14. Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă ea afectează un drept fundamental (a se vedea HCC nr.12 din 6 aprilie 2021, § 35).

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care persoana este acuzată de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate narcotică. Curtea admite că instanța de judecată va ține cont de prevederile contestate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. În același timp, Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă această condiție este îndeplinită (a se vedea DCC nr. 87 din 25 iulie 2024, § 15).

17. Autorul excepției susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție.

18. Curtea observă că autorul excepției nu a adus argumente de natură să demonstreze contrarietatea textului contestat cu dispozițiile constituționale invocate. În situații similare, Curtea a notat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 34 din 22 martie 2022, § 27).

19. Cu referire la criticile autorului sesizării precum că omisiunea legislatorului de a stabili un cadru normativ conform căruia sub incidența textului contestat ar intra atât prezența în probele biologice a substanțelor psihoactive, cât și că aceste substanțe sunt de natură să afecteze capacitatea persoanei de a conduce mijlocul de transport, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat în ce măsură pretinsa omisiune legislativă afectează normele constituționale menționate. Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența instanțelor din alte state și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16). În acest sens, Curtea a subliniat că nu-l poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, întrucât prin aceasta ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23; DCC nr. 46 din 14 mai 2024, § 20).

20. Curtea constată că, în esență, sub aparența unor critici referitoare la afectarea normelor constituționale, autorul excepției pune în discuție modul în care au fost încadrate juridic faptele incriminate inculpatului. În acest context, Curtea reiterează că aspectele legate de aplicarea legii nu țin de competența sa (a se vedea DCC nr. 93 din 7 iulie 2022, § 24). Această competență le revine instanțelor de judecată.

21. Așa fiind, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Pentru motivele arătate, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alin. (3) lit. f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare” din articolul 134¹² alin. (1) din Codul penal, în redactarea anterioară Legii nr. 136/2024, ridicată de dl avocat Ilie Gîlca, în interesele dlui Nicolae Cujba, în dosarul nr. 1a-805/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 11 decembrie 2025
DCC nr. 185
Dosarul nr. 224g/2025